

генеральних планів, детальних планів територій, планів зонування міст тощо) викликані проведенням в Україні реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Отже, підготовка фахівців урбаністики та міського планування, що базується на цілісному розумінні міського простору, є важливою складовою не тільки відновлення, але й розвитку українських міст.

Список використаних джерел

1. **Урбаністична** Україна: в епіцентрі просторових змін: монографія / За ред. Мезенцева К., Олійника Я., Мезенцевої Н. Київ: Видавництво «Фенікс», 2017. 438 с.

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОТИВАЦІЇ ВИВЧЕННЯ ФІЗИКИ В ЗАКЛАДАХ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Дембіцька С. В.

Вінницький національний технічний університет

sofiyadem13@gmail.com

Кузьменко О. С.

Донецький державний університет внутрішніх справ

Kuzimenko12@gmail.com

У сучасних наукових пошуках наголошується на актуальності проблеми підготовки компетентного фахівця, який здатний ефективно виконувати свої виробничі функції, систематично підвищуючи свій фаховий рівень впродовж усього життя. У закладах передвищої освіти окреслене завдання ускладнюється, оскільки студенти одночасно здобувають і обов'язкову повну загальну середню освіту. Відтак, перед викладачами загальноосвітніх дисциплін стоїть завдання – органічно поєднати вивчення професії із здобуттям загальної середньої освіти. Це ставить на порядок денний проблему активізації навчально-пізнавальної

діяльності студентів у навчанні фізики та формування мотивації для забезпечення визначених програмних результатів навчання.

Проблема використання інноваційних методів навчання була об'єктом вивчення низки науковців. Окремі результати відображені в публікаціях [1-3] та інших.

Варто зауважити, що в контексті реформування вищої освіти на сучасному етапі розвитку суспільства змінюється роль та завдання викладача із передачі знань студенту до організації його освітньої діяльності, зростає значення саме самоосвітньої компетентності як одного з показників професійної активності майбутнього фахівця. Студент із пасивного слухача стає активним учасником освітнього процесу, визначає власну освітню траєкторію. За таких умов виникає завдання навчити студентів вчитися самостійно, тобто сформувати навички самоосвітньої діяльності.

На підставі аналізу наукових публікацій та власного педагогічного досвіду, який висвітлено в низці публікацій [4-7], ми виокремили низку вимог до організації самоосвітньої діяльності студентів закладів передвищої освіти в процесі вивчення фізики, зокрема:

1) забезпечення мотивації студентів до саморозвитку. З цією метою доцільно демонструвати майбутнім фахівцям сучасні досягнення у їхній галузі, наводити приклади осіб, які маючи таку ж спеціальність, досягли професійного успіху;

2) розкриття суті самоосвіти та принципів її здійснення. Потрібно навчити студентів вчитися самостійно. На жаль, ми маємо, що навчання студенти в більшості випадків здійснюють з примусу (боязнь не здати іспити, не отримати стипендію, бути відрахованими з навчального закладу), а не керуючись внутрішньою потребою та бажанням до саморозвитку;

3) створення проблемних навчальних ситуацій з фізики з метою розвитку мотивації до самоосвіти;

4) сприяння розвитку рефлексії.

Для реалізації зазначених вимог доцільно передбачити поточне і перспективне планування самоосвітньої діяльності студента, визначити індивідуальну освітню траєкторію, здійснити підбір раціональних форм та способів засвоєння і аналізу інформації. У програму самоосвітньої діяльності студента слід включати як набуття та вдосконалення фахових знань, так і вдосконалення знань із загальноосвітніх дисциплін, зокрема фізики.

Процес навчання з фізики в закладах вищої освіти повинен мати професійну спрямованість, урахувавши сучасні тенденції розвитку освіти, зокрема STEM-освіти в Україні, метою якої є підготовка висококваліфікованих фахівців з технічного напрямку навчання. На даний момент важко передбачити з якими труднощами зіткнеться на практиці випускник та з яким розділом фізики він буде мати справу. Для цього потрібно забезпечити належний рівень підготовки з фізики студентів з використанням STEM-технологій. Така позиція дозволить створити базу для освоєння дисциплін професійного спрямування з урахуванням інтегрованого підходу та буде відповідати завданням сучасного етапу реформування передвищої освіти.

Список використаних джерел

1. Rostoka M., Guraliuk A., Kuzmenko O., Bondarenko T., Petryshyn L. Ontological Visualization of Knowledge Structures Based on the Operational Management of Information Objects. In: Auer M.E., Rüttemann T. (eds) Educating Engineers for Future Industrial Revolutions. ICL 2020. Advances in Intelligent Systems and Computing, 2021, vol 1329. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-68201-9_82. **2. Stryzhak O.,** Prychodniuk V., Podlipaiev V. Model of Transdisciplinary Representation of GEOspatial Information. In: Ilchenko M., Uryvsky L., Globa L. (eds) Advances in Information and Communication Technologies. UKRMICO 2018. Lecture Notes in Electrical Engineering, 2019, vol 560. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-16770-7_3. **3. Дем'яненко В. Б.,** Дем'яненко В. М. Онтологічні аспекти освітніх сервісів адаптивного навчання. *Наукові записки Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова*. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. Вип. СXXXIII (133). С. 68–78. **4. Дембіцька С. В.** Актуальні аспекти розвитку STEM-освіти у навчанні природничо-наукових дисциплін. Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 70-річчю Льотної академії Національного авіаційного університету, м. Кропивницький, 12-13 травня

2021 р. Кропивницький: Льотна академія НАУ, 2021. С. 78–81. **5. Дембіцька С. В.,** Кобилянська І. М., Пугач С. С. Особливості реалізації навчання впродовж життя фахівців технічних спеціальностей. *Педагогічний альманах*, 2020. Випуск 46. С. 117–124. DOI: 10.37915/ra.vi46.117. **6. Дембіцька С. В.,** Кобилянська І. М., Пугач С. С. Самоосвітня діяльність студентів технічних спеціальностей як наукова проблема. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. Серія: Педагогічні науки. 2021. Випуск 12 (168).С.23–28. DOI: 10.5281/zenodo.4769229. **7. Дембіцька С. В.,** Кобилянський О. В. Самоосвітня діяльність студентів технічних спеціальностей як педагогічна проблема. Матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: зб. наук. праць. Переяслав-Хмельницький, 2018. Вип. 42. С. 258–260.

TECHNOLOGY AND METHODS OF DEVELOPMENT OF STUDENTS' CRITICAL THINKING IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF GEOGRAPHY

Karpenko T. A.

Kryvyi Rih State Pedagogical University
tkazakova1810@gmail.com,

Holub K. V.

Kryvyi Rih State Pedagogical University
ekaterinakorota045@gmail.com

From a pedagogical point of view, critical thinking is a set of mental operations characterized by a person's ability to see problems, ask questions, analyze, synthesize, compare and evaluate information, put forward hypotheses, make decisions and be able to justify them, evaluate alternatives, make a conscious choice.

This circle of thinking operations must be taught, and later – trained and improved, and this process is gradually becoming one of the main objects of professional attention of teachers of all levels of school education, since critical